

Брюксел, 5.6.2019 г.
COM(2019) 522 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно националната програма за реформи на Португалия за 2019 г. и
съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на
Португалия за 2019 г.**

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно националната програма за реформи на Португалия за 2019 г. и
съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на
Португалия за 2019 г.**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики¹, и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси², и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

- (1) На 21 ноември 2018 г. Комисията прие годишния обзор на растежа, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2019 г. Тя взе предвид европейския стълб на социалните права, обявен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. Приоритетите на годишния обзор на растежа бяха одобрени от Европейския съвет на 21 март 2019 г. На 21 ноември 2018 г., въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011, Комисията прие доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Португалия е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната, която

¹ ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.

² ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

беше одобрена от Европейския съвет на 21 март 2019 г. На 9 април 2019 г. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната (наричана по-долу „препоръка за еврозоната“).

- (2) Като държава членка, чиято парична единица е еврото, и с оглед на тясната взаимнообвързаност между икономиките в икономическия и паричен съюз, Португалия следва да гарантира пълното и навременно изпълнение на препоръката за еврозоната, както е посочено в препоръки 1—4 по-долу. По-специално съсредоточаването на икономическата политика, свързана с инвестиции, в посочените области и използването на извънредните приходи за намаляване на държавния дълг ще спомогне за изпълнението на втората препоръка за еврозоната по отношение на подкрепата за инвестициите и възстановяването на буферите. Мерките за намаляване на сегментирането на пазара на труда, както и за повишаване на уменията и на ефективността на мрежата за социална сигурност ще спомогнат за изпълнението на третата препоръка за еврозоната, що се отнася до функционирането на пазара на труда и системата на социална защита. Мерките за намаляване на регулаторната тежест ще спомогнат за изпълнението на първата препоръка за еврозоната, що се отнася до подобряването на стопанската среда и на производителността във връзка с възстановяването на равновесието в еврозоната. Увеличаването на ефективността на производствата по несъстоятелност или оздравяване ще спомогне за изпълнението на четвъртата препоръка за еврозоната, що се отнася до необслужваните кредити.
- (3) Докладът за Португалия за 2019 г.³ беше публикуван на 27 февруари 2019 г. В него бе оценен напредъкът на Португалия в изпълнението на специфичните за държавата препоръки, приети от Съвета на 13 юли 2018 г., последващите действия във връзка с препоръките, отправени към Португалия през предходните години, както и напредъкът на страната по националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“. В него бе включен и задълбоченият преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, чиито резултати също бяха публикувани на 27 февруари 2019 г.⁴ Анализът на Комисията ѝ даде основание да заключи, че в Португалия са налице макроикономически дисбаланси. По-специално високото равнище на натрупаните нетни външни задължения, частен и държавен дълг и високият дял на необслужваните кредити представляват слабости в условията на нисък ръст на производителността. Все още съществуват пропуски в политиката, особено по отношение на прилагането на набелязаните мерки за намаляване на необслужваните кредити и за подобряване на бизнес средата. Ще трябва да се наблюдават приемането и изпълнението на няколко плана за реформи, включително структурните реформи във фискалната област за укрепване на устойчивостта на публичните финанси.
- (4) На 30 април 2019 г. Португалия представи своята национална програма за реформи за 2019 г. и своята програма за стабилност за 2019 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.
- (5) Съответните специфични за всяка държава препоръки бяха взети предвид при програмирането на европейските структурни и инвестиционни фондове (наричани по-долу „ЕСИ фондове“) за периода 2014—2020 г. Както е предвидено в член 23 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент

³ SWD(2019) 1021 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

и на Съвета⁵, когато това е необходимо за подпомагане на изпълнението на съответните препоръки на Съвета, Комисията може да поиска от дадена държава членка да преразгледа своето споразумение за партньорство и съответните програми и да предложи промени в тях. Комисията предостави допълнителни подробности за начина, по който ще използва тази разпоредба, в насоките относно прилагането на мерките, обвързващи ефективността на ЕСИ фондовете с доброто икономическо управление⁶.

- (6) Понастоящем спрямо Португалия се прилагат предпазните мерки на Пакта за стабилност и растеж и преходното правило за дълга. В своята програма за стабилност за 2019 г. Португалия планира да постигне номинален дефицит от 0,2 % от БВП през 2019 г., излишък от 0,3 % от БВП през 2020 г. и по-нататъшно подобряване до постигане на излишък от 0,7 % от БВП до 2022 г. Тези планове включват само частично потенциалното увеличение на дефицита, до което водят мерките за подпомагане на банките от 2020 г. нататък. Въз основа на преизчисленото структурно салдо е планирано средносрочната бюджетна цел, която е променена от структурен излишък от 0,25 % от БВП през 2019 г. на балансирана бюджетна позиция в структурно изражение през 2020 г., да бъде постигната през 2020 г. В програмата за стабилност за 2019 г. се предвижда съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП да достигне 118,6 % през 2019 г. и 115,2 % през 2020 г., като се очаква през 2022 г. то да бъде 103,7 %. Макроикономическият сценарий, на който се основават тези бюджетни прогнози, е реалистичен за 2018 г. и 2019 г., а за следващите години — оптимистичен. В същото време мерките, необходими за подкрепа на планираните цели за дефицита от 2019 г. нататък, все още не са достатъчно конкретизирани.
- (7) Програмата за стабилност за 2019 г. не предоставя информация относно отражението върху бюджета от извънредните разходи във връзка с превантивните мерки за защита на националната територия срещу горски пожари вследствие на избухналите през 2017 г. мащабни горски пожари. С писмо от 9 май 2019 г. обаче португалските органи предоставиха достатъчно сведения за обхвата и естеството на тези допълнителни бюджетни разходи. По-специално в писмото се посочва, че в изпълнението на бюджета за 2018 г. са включени извънредни разходи в размер на около 0,04 % от БВП, свързани с превантивни мерки за защита на националната територия срещу горски пожари. В писмото от 9 май 2019 г. се посочват разходите, свързани с управлението на извънредни ситуации, класифицирани като еднократни мерки, както и разходите за превенция. Поради интегрирания характер на тези разходи и пряката връзка с мащабните горски пожари през 2017 г. специфичното третиране на разходите за предотвратяване на горски пожари би могло да се вземе предвид при прилагане на клаузата за „необичайно събитие“. Според Комисията допустимите допълнителни разходи през 2018 г. възлизат на 0,04 % от БВП за превантивни мерки. Разпоредбите, съдържащи се в член 5, параграф 1 и член 6, параграф 3 от

⁵ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1083/2006 на Съвета (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 320).

⁶ COM(2014) 494 final.

Регламент (ЕО) № 1466/97, позволяват посрещането на тези допълнителни разходи, доколкото безпрецедентните мащабни горски пожари се смятат за необичайни събития, отражението им върху публичните финанси на Португалия е значително и устойчивостта не би била засегната, ако се разреши временно отклоняване от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел. Ето защо размерът на изискваната корекция за постигане на средносрочната бюджетна цел за 2018 г. е намален, за да се вземат под внимание тези допълнителни разходи.

- (8) На 13 юли 2018 г. Съветът препоръча на Португалия да гарантира, че номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи⁷ не надвишава 0,7 % през 2019 г., което съответства на годишна корекция на структурното салдо от 0,6% от БВП. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г. съществува риск от съществено отклонение от препоръчаната корекция през 2019 г.
- (9) Португалия следва да постигне своята средносрочна бюджетна цел през 2020 г., като се вземе предвид допуснатото отклонение, свързано с извънредните събития, за които е предоставено временно отклонение. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г. това е съвместимо с максимален номинален темп на растеж на нетните първични държавни разходи от 1,5 %, което съответства на годишна структурна корекция от 0,5 % от БВП. Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2019 г. при непроменени политики съществува риск от съществено отклонение от препоръчаната корекция през 2020 г. Същевременно Португалия се очаква да спази преходното правило за дълга през 2019 г. в резултат на разрешеното годишно отклонение в размер на 0,25 %, но *prima facie* не се предвижда да спази правилото за дълга през 2020 г. Като цяло Съветът е на мнение, че за да се спазят разпоредбите на Пакта за стабилност и растеж, необходимите мерки следва да се вземат още през 2019 г. Би било от значение да се използват всякакви извънредни приходи за допълнителното намаляване на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП.
- (10) Укрепването на фискалната устойчивост на Португалия зависи от трайната благоприятстваща растежа фискална консолидация, като има възможност все пак за подобряване на качеството на публичните финанси и за увеличаване на ролята на разходите за растежа чрез подпомагане на инвестициите (вж. по-долу). Въпреки че се увеличи през 2018 г., публичните инвестиции останаха много ниски в сравнение със стандартите на ЕС и са неизменно под собствените цели на правителството. Прилагането на закона за контрол на поетите задължения, стриктното и навременно изпълнение на закона за бюджетната рамка и продължаващите усилия за рационализиране остават от решаващо значение за подобряване на контрола върху разходите и повишаване на тяхната ефективност. Неотдавнашните самостоятелни прегледи на разходите от долу нагоре в конкретни сектори доведоха до ограничени като цяло икономии от

⁷

Нетните първични държавни разходи се състоят от общите държавни разходи с изключение на разходите за лихви, разходите по програми на Съюза, които изцяло се покриват от приходи от фондове на Съюза, и недискреционните промени в разходите за обезщетения при безработица. Държавните разходи за бруто образуване на основен капитал се изглаждат за период от 4 години. Дискреционните мерки по отношение на приходите и предвиденото по закон увеличаване на приходите са взети предвид. Еднократните мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, са нетирани.

повишаването на ефективността. Наместо това, за да се постигне по-висока ефективност, прегледите на разходите следва да се превърнат в обичайна характеристика на бюджетната рамка на Португалия. Освен това са все още необходими по-задълбочени реформи за повишаването на ефективността, както и ясна насоченост „отгоре надолу“ към ограничаване на общите разходи. Това следва до голяма степен да се основава на стратегия за реформа на публичната администрация, целяща по-добро съгласуване на равнищата на публична заетост с необходимостта от предоставяне на ефективни услуги, което включва подпомагане на преразпределянето и преквалификацията на персонала и насърчаване на индивидуалните резултати и привлекателността на публичните служби за висококвалифицирания персонал.

- (11) Публичните финанси на Португалия са под непрекъснат натиск от неблагоприятни демографски тенденции, по-специално отрицателните последици от застаряването на населението, особено за устойчивостта на пенсионните и здравните системи. Макар че предишните реформи подобриха дългосрочната устойчивост на пенсионната система, текущите увеличения на специалните пенсии и реформите за ранно пенсиониране доведоха до допълнително дискреционно увеличение на пенсионните разходи в допълнение към основната тенденция към нарастване на пенсиите, породена от застаряването на населението. Общата устойчивост на пенсионната система може да бъде изложена на риск, ако не са налице адекватни компенсаторни мерки. През 2018 г. в сектора на здравеопазването продължи да бъде насърчавана разходната ефективност, включително чрез засилено използване на централизирани покупки и по-широко използване на генерични и биоподобни лекарствени продукти. В същото време трайно високите просрочени задължения на болниците са резултат от неадекватно планиране и изпълнение на бюджета и от слабости в счетоводния контрол и управленските практики. Временните намаления при просрочените задължения на болниците през 2018 г. се дължат основно на значителни извънредни мерки за изчистване на задълженията. Новата програма за 2019 г. има за цел структурно покриване на просрочените задължения на болниците чрез въвеждане на нов модел на управление за държавните болници в съчетание със значително увеличение на годишните им бюджети. Способността на тази програма да забави натрупването на просрочени плащания на болниците в краткосрочен план, и по този начин да доведе до структурно намаление на размера на техните задължения, зависи в изключително голяма степен от нейното навременно и ефективно изпълнение.
- (12) Повишаването на нетните приходи на държавните предприятия и намаляването на техния дълг би спомогнало за повишаване на устойчивостта на публичните финанси на Португалия. Органите планират нетните приходи на държавните предприятия като цяло да се доближат до равнище, близко до салдото през 2019 г., което означава забавяне в сравнение със заявеното по-рано, когато целта беше подобен резултат още през 2018 г. Освен това бяха забавени мерките за спазването на първоначалните планове за дейността и усилията за гарантиране на по-навременен, прозрачен и всеобхватен мониторинг, както бе бавно и превръщането им в корективни действия, когато това бе необходимо. По-специално не е гарантирано достатъчно равнище на предварителна прозрачност по отношение на финансирането на държавните предприятия чрез рекапитализации и заеми.

- (13) Въпреки продължаващото изпълнение на някои мерки за намаляване на сегментирането на пазара на труда, като например укрепването на инспектората по труда и стартирането на програма за интеграция на работниците на несигурни работни места в публичния сектор, делът на временно наетите работници в Португалия надхвърля все още средния за Съюза. Повече мерки, съгласувани между правителството, представителите на работодателите и работниците, целящи намаляването на сегментирането на пазара на труда и насърчаването на колективното договаряне, все още не са приети от парламента и не са се превърнали в конкретно законодателство.
- (14) По-добрите условия на пазара на труда доведоха до по-нисък брой на изложените на риск от бедност или социално изключване. Въпреки това подобрене, неравенството в доходите остава високо, а въздействието на социалните трансфери върху намаляването на бедността е ограничено. Макар че неравенството в доходите в Португалия намалява, то остава значително по-високо от средното за ЕС. Адекватността на схемата за минимален доход е сред най-ниските в ЕС, като осигурява доходи, равни само на само 40 % от националния праг на бедност. Ако не бъде преразгледана, ниската ефективност на социалните трансфери може да бъде подложена на сериозни изпитания в случай на бъдещо забавяне на икономиката, което особено ще засегне уязвимите лица.
- (15) Ниското ниво на квалификация на работниците е пречка пред растежа на инвестициите и производителността. Около 50 % от населението на възраст 25—64 години има ниска степен на образование, което е значително над средното равнище за Съюза от 22 % през 2018 г. Слабата наличност на квалифициран персонал е според дружествата значителна пречка за инвестициите. По-специално по отношение на ученето за възрастни има възможност за допълнително ангажиране на ниско квалифицираните (чието участие в ученето е под средното за Съюза равнище) и за разширяване на целевите публични стимули за малките и средните предприятия да обучават своите служители. Уменията в областта на цифровите технологии представляват особено предизвикателство, като 50 % от португалското население не разполага с основни цифрови умения в сравнение със средната стойност за Съюза от 43 %. Инвестициите в образованието и обучението, включително инфраструктурата, са от ключово значение за подобряване на пригодността за заетост и социалната мобилност.
- (16) Продължават да действат мерки за увеличаване на броя на записаните във висшето образование, например значително увеличение на стипендиите, като част от усилията за повишаване на броя на завършилите висше образование. Сред лицата на възраст между 30 и 34 години в Португалия 33,5 % са завършили висше образование, което все още е под средното за ЕС равнище от 40,7 %. Този нисък процент е траен, особено на дипломираните лица в областта на информационните и комуникационните технологии, природните науки, математиката и статистиката, като това може да има отрицателни последици за растежа на производителността и за капацитета за иновации на Португалия. Макар че правителството се опитва да се справи с проблема чрез увеличаване на броя на учебните бройки в тези области и чрез извършване на преглед на системата за висше образование, са необходими повече усилия.
- (17) Делът на необслужваните кредити във финансовата система остава относително висок — 11,3 %. Независимо от това, повечето банки отбелязаха значителен

напредък в изпълнението на целите за намаляване на необслужваните кредити. Вторичният пазар на необслужвани активи набра скорост, като банките също така ускориха отписването на активи и необслужваните кредити. Разбивката на необслужваните заеми продължава да показва постоянно висок дял (65 %) на необслужваните корпоративни заеми. През последните няколко години органите предприеха редица правни и институционални реформи в областта на несъстоятелността и принудителното изпълнение на задълженията. Въпреки това, средната продължителност на производствата по несъстоятелност продължава да бъде висока, както и броят на висящите съдебни дела. Правните и съдебните рамки въздействат силно върху събирането на вземания и изгледите за ефективно изземване на обезпечението. Дългата средна продължителност на процедурите по събиране на вземания оказва натиск върху цените, прилагани от пазара към необслужваните активи.

- (18) Реформите, насочени към административно опростяване, до голяма степен отсъстват, тъй като усилията в тази област са предимно ограничени до повсеместно прилагане на дематериализиране на процедурите и принципа за еднократност. Следва да се даде приоритет по-специално на ограничаването на броя на документите, които трябва да се представят, както и това, разрешителните режими да се заменят с прости декларации за съответствие с приложимите условия, или — за по-чувствителните сектори — да се опростят разрешенията, като се намали времето за вземане на решения и се възприеме мълчаливото съгласие. Все още липсва рационализирането на процедурите за конкретни сектори. Все още съществуват прекомерни административни разходи, по-специално в строителния сектор. Освен това недостатъците при планирането и мониторинга на обществените поръчки възпрепятстват конкуренцията. Изпълнението на обществените поръчки би могло да се подобри чрез въвеждане на структурирано и количествено планиране и чрез осигуряване на по-строг надзор на етапа на изпълнение на договорите. Въпреки значителното намаляване на пряко възложените обществени поръчки между 2017 г. и 2018 г., тяхното използване продължава да бъде високо.
- (19) В контекста на програмата за оказване финансова помощ Португалия положи усилия за намаляване на регулаторната тежест за силно регулираните професии, по-специално с въвеждането на рамковия закон от 2013 г. В някои случаи обаче този напредък бе спрял или дори обърнат с приемането на подзаконови актове за отделните професии и въвеждането на забрана за корпоративните групи. Преобладават регулаторните и административните ограничения за бизнес услугите и професионалните услуги, което поражда опасения относно конкуренцията, ценовите равнища, иновациите и качеството на услугите. До този момент не са оповестени планове за реформи в отговор на препоръките на Комисията относно регулирането на професионалните услуги⁸ или в отговор на прегледа на ОИСП от 2018 г. относно оценката на конкуренцията при саморегулираните професии в Португалия (в сътрудничество с португалския орган за защита на конкуренцията).
- (20) Условието за достъп на предприятията до финансиране се подобряват през последните няколко години и понастоящем делът на предприятията, които отчитат достъпа до финансиране като основна трудност пред инвестициите, е в съответствие със средната стойност за ЕС. Португалските органи стартираха и

⁸

SWD(2016) 436 final.

засилиха редица инициативи в тази област, като например програмата Capitalizar и други програми, насочени към конкретни видове дружества или сектори. Въпреки това, португалските предприятия все още силно разчитат на собствените си ресурси за финансирането на инвестиции, а значителна част от банковите заеми са за предприятия с много ниска производителност. Ниското ниво на инвестиция капитал на отделен работник представлява основна пречка за подобряване на производствената структура на португалската икономика. В този контекст е важно продуктивните инвестиции да се увеличат, като същевременно постепенно биват пренасочени към предприятията с потенциал за растеж и секторите с високи нива на производителност. Въпреки че през последните няколко години се увеличават и други източници на финансиране, като например рисковия капитал и собствения капитал, те остават значително по-ниски от средните за ЕС.

- (21) Съдебната система става по-ефективна, но продължава да е изправена пред критични предизвикателства като дълги процедури и голям брой висящи дела, по-специално в административните и данъчните съдилища. При все че продължават усилията за борба с корупцията, предотвратяването на корупцията продължава да бъде проблем, дължащ се на липсата на координирана стратегия и на разпокъсани отговорности.
- (22) Инвестициите в научноизследователска и развойна дейност напоследък започнаха отново да нарастват, но все още са недостатъчни за повдигане на нивото на португалската национална система за научни изследвания и иновации. След години на спад делът на разходите за научноизследователска и развойна дейност спрямо БВП нарасна напоследък, като през 2017 г. интензивността на извършената от предприятията научноизследователската и развойната дейност надмина леко тази на публичната научноизследователска и развойна дейност. Малък напредък е постигнат в подобряването на икономическата структура на Португалия в посока на по-голям дял от добавена стойност в производството на високотехнологични продукти и в услугите, свързани с интензивно използване на знания. Насърчаването на инвестициите в нематериални активи, включително научноизследователска и развойна дейност, но също така и управленски умения, финансова грамотност и цифрови умения, така че да се даде възможност на предприятията да се разрастват, да увеличават капацитета си за иновации и да навлизат на експортни пазари, предлага на Португалия значителен потенциал за по-висок растеж на инвестициите и производителността.
- (23) Недостатъчните морски и железопътни връзки правят по-трудно за ориентираните към износ предприятия да се възползват в пълна степен от потенциала на единния пазар. Поради географското си положение Португалия е естествена входна точка за морския транспорт, особено при трансатлантическите маршрути. Навременните инвестиции в новите контейнерни терминали в Синиш и Барейру (Terminal Vasco da Gama) и приключването на текущите инвестиционни проекти в другите основни португалски пристанища (Виана-ду-Каштелу, Леиксоеш, Авейру, Фигейра-да-Фоз, Сетубал) биха увеличили капацитета за обработване на контейнери на тези пристанища. Железниците все още са недостатъчно използвани във връзките с Испания (както по коридора „Изток—Запад“, така и по „Север—Юг“). Разработването на цялостен иберийски план, който включва определяне на междинните етапи, терминалите, междусистемните връзки, които са необходими, за да се извлече полза от модернизацията на испанската мрежа, както и внедряването на стандартното

междурелсие на Международния съюз на железниците, ще спомогнат за по-високите резултати на международния железопътен транспорт на Португалия.

- (24) Инвестициите в ефективно използване на ресурсите и адаптиране към изменението на климата биха подпомогнали постигането на дългосрочен устойчив растеж. Предвиждането на неблагоприятните последици от изменението на климата, като наводнения и горски пожари, остава предизвикателство в Португалия. Продължават да са налице предизвикателства пред постигането на целта за енергийна ефективност за 2020 г., като последните данни за 2017 г. показват, че потреблението на енергия нараства. Все още има широк резерв за подобряване на енергийната ефективност на сградите и намаляване на потреблението на енергия в предприятията. По-добрата енергийна свързаност на Иберийския полуостров би могла да позволи по-голяма конкуренция и да улесни навлизането на енергията от възобновяеми източници.
- (25) Програмирането на средствата от ЕС за периода 2021—2027 г. би могло да спомогне за справяне с някои от пропуските, установени в препоръките, по-специално в областите, обхванати от приложение Г към доклада за страната⁹. Това би позволило на Португалия да използва по най-добрия начин тези фондове по отношение на определените сектори, като се отчитат регионалните различия и особеното положение на най-отдалечените региони. Укрепването на административния капацитет на страната за управление на тези средства е важен фактор за успеха на тази инвестиция.
- (26) В рамките на европейския семестър за 2019 г. Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Португалия, който беше публикуван в доклада за страната за 2019 г. Тя оцени също програмата за стабилност за 2019 г. и националната програма за реформи за 2019 г., както и последващите действия по препоръките, отправени към Португалия през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Португалия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на Съюза предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнището на Съюза към бъдещите национални решения.
- (27) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност за 2019 г., като становището му¹⁰ е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.
- (28) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2019 г. и програмата за стабилност за 2019 г. Неговите препоръки по член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011 са отразени в препоръки 1—4 по-долу. Тези препоръки допринасят също за изпълнението на препоръката за еврозоната, и по-специално първата, втората и четвъртата препоръка за еврозоната. Посочените в препоръка 1 фискални политики допринасят *inter alia* за справяне с дисбалансите, свързани с високия държавен дълг.

ПРЕПОРЪЧВА на Португалия да предприеме следните действия през 2019 г. и 2020 г.:

1. Да постигне своята средносрочна бюджетна цел през 2020 г., като се вземе предвид допуснатото отклонение, свързано с извънредните събития, за които е предоставено временно отклонение. Да използва извънредните приходи, за да

⁹ SWD(2019) 1021 final.

¹⁰ Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

ускори намаляването на съотношението на консолидирания държавен дълг към БВП. Да подобри качеството на публичните финанси посредством даването на приоритет на разходите за стимулиране на растежа, като същевременно укрепи цялостния контрол на разходите, ефективността на разходите и съответното бюджетиране, с акцент по-специално върху трайното намаляване на просрочените задължения на болниците. Да подобри финансовата устойчивост на държавните предприятия, като същевременно осигури по-навременно, прозрачно и всеобхватно наблюдение.

2. Да приеме мерки за справяне със сегментирането на пазара на труда. Да подобри нивото на уменията на населението, по-специално неговата цифрова грамотност, включително чрез повишаване на съответствието на ученето за възрастни с нуждите на пазара на труда. Да увеличи броя на завършилите висше образование, особено в областта на науките и информационните технологии. Да подобри ефективността и адекватността на мрежата за социална сигурност.
3. Да съсредоточи свързаната с инвестиции икономическа политика върху научните изследвания и иновациите, железопътния транспорт и пристанищната инфраструктура, прехода към нисковъглеродна икономика и разширяването на енергийните междусистемни връзки, като се вземат предвид регионалните различия.
4. Да даде възможност за по-бързо изземване на обезпечението, обвързано с необслужваните заеми, чрез увеличаване на ефективността на процедурите по несъстоятелност и събиране на вземания. Да намали административната и регулаторната тежест върху предприятията, главно чрез намаляване на специфичните за секторите пречки пред лицензирането. Да разработи пътна карта за намаляване на ограниченията в силно регулираните професии. Да повиши ефективността на административните и данъчните съдилища, по-специално чрез намаляване на продължителността на производствата.

Съставено в Брюксел на [...] година.

*За Съвета
Председател*